

BİRİNCİ Flareket Ordusu

Alemdar hâdisesi

Yazan: SALÂHADDİN GÜNGÖR

Alemdar mutlaka imdada geleceklerini umuyordu

Nihayet yanına biraz cephaneye ve silâh alarak mahzene indi. harem halkı da ağlaşıp kendisini takip ettiler

— 15 —

Rumeliden gelen sipahlar zaten İstanbulun acemisi idiler. Şehrin girdisini çıkımsı bilmedikleri gibi olup bitenlerden de pek haberi yoktu. Her biri bir yer bulup başlarını sokmuş, geçimlerini yoluna koymuşlardı. İçin öteyanı onları alâkadar etmiyordu.

Vakiâ aralarında «gayret kuşağını kullansın» bazı kimseler, silâh seslerini ve davul gürültülerini duyunca içli-lemiş, paşalarının başına bir felâket gelmek üzere bulunduğunu sezineyerek, güraya buraya koşmağa başlamışlardı.

Fakat tekbaşlarına kime söz geçirebilir ve on binlerce asinin mukavemetini kırıp Sarayı Asaîye nasıl yaklaşılabilirler? Eksen siph ve kuralı askeri, hiç bir noktada toplu bir halde değillerdi. Yeniceğilerin terbatu cümlesinden olarak öteye beriyeye serpiştirilmişlerdi. Kendilerine, bir yol gösteren bulunsaydı, belki bu müteferrik kuvvetleri bir araya toplamak mümkün olurdu. Fakat hiç bir taraftan böyle bir teşebbüs vukua gelmedi. Kırkaskerlerinin bir kısmı çarşılardan asilere itti-tilah ettiler. İçlerinde korkularından şuraya buraya sakananlar oldu. Paşalarına bağılıklarını açıkça izhar edenler de yakalayıp tahliye memleketlerine gönderilmek üzere, kışılara hapsedilmiş, ortalıkta kırkaskerleri görünmez olmuştu.

Şehir halkının, her hangi bir müdahale ihtimaline karşı da ayrıca tertibat almış. Yangın devam ederken mü-nadiller sokaklarda:

— Kime yerinden kımıldasın. Bu sizin bildiğiniz yangın değildir! diye bağıyor, merakını yenemiyerek dışarı çıkanları kullukçu neferatı, zorla evlerine gönderiyorlardı.

İhtilâf (âmme) den ol derece gizli tutuldu ki, şehir sakanasından pek çok kimseler, ancak günün doğduktan sonra, maslahatın farkına varabiliyorlardı.

Yangın, artık bütün Babıâli binalarını sarımsı. Nâli meşcedin, Tomruk da-hiresine gelen yolu, eli tüfekli, belli han-gerli birlerce yeniceğileri neferatı kensis, bir taraftan öbür tarafa kuvvuruyorlardı. Nâli meşcedin etrafındaki evler daha evvelinden boşaltılmış, sokak başları asilerin elebaşları tarafından tutulmuştu.

Sadırazam konağı iki kısımdan mürekkebedi. Biri Haremî Asaî, öteki de mutfağın, sekban koğuşlarını, ahır ve süvri kışılarnın ihtiva eden kısım... Sîmî ayes, yavaş yavaş haremün bu kısmına doğru kol atmağa başlamıştı.

Tabiiyatlar, kollarının son taktikini sarfederek, davulları gümürdetiyor ve arada bir faaliyetlerine fasıla vererek etrafa kulak veriyorlardı.

Başta Alemdar olmak üzere, haremde henüz hiç kime, kurtuluştan ümidini kesmemişti.

Alemdar, bilhassa donanmanın harekete geçmesini bekliyor, Selimiye kış-lasında ve Levend girdiğindeki Rumeli efraiminde hâdiseyi haber alarak imda-dına koşacaklarını umuyordu.

Fakat Selimiye kışlası hem çok uza-ktı, iki, hem de arada, koca bir deniz vardı. Vakiâ, Selimiye topucuları, karşı yakadan yangını görmüşlerdi. Fakat ne-dense kendilerini top başından ayırıp yangın yerine gönderen olmamıştı.

Donanmada da bu gece garip bir ha-reketsizlik vardı. Sanki, bu bir yangın değil de, şehri yıkıma boğmak için yapı-lmış bir şehriyandı.

Hani o, çalımı çalımı caddelerde do-lanıp humberet ve becebiler, hani o paşanın küçük bir emrini yerine getire-mek için «cânı ser» feda eden levend-ler?... Hepsine birden bu gece böyle ne olmuştu... Alemdar da işte asıl buna şanyordu:

— Benim bunca askerim varken el-leri kolları başı mı kalsacaktı?... Maamafih, Alemdar, kendi kendini arada bir teselliye gayret ediyor ve mutlaka bir yerden, beklenmedik bir yardım geleceği hüvâsile umuyordu.

Ateşin yaklaşıp geldiğini gören bütükbaşlar, Alemdarın etrafını aldılar: — Böyle yangında yannaktan veya-hud yeniceğileri teslim olmaktadır ise, bize izin ver... Gidelim, diyordılar. Hış-şurdukları atlara binip meydana yalın kalır hazır duruşun... Birtakım kışimş-fedoluk edip kapıları açmış Yeniceğilerle sıkı ates calup geri püskürtülükten sonra, herlibadabab işlerine salanmış... Eki-yayı yapıp gemek mümkün olursa ha-ricekdi kuvvetlerle birleşirler, yoksa mer-dâne ölürlüz!

Fakat Alemdar razı olmuyordu: — Sabredelim... Elbette bir imdad e-den bulunur. O vaktedek siperden cenk edip dayanırız!

Bir an için dahî sâhinden geçirme-diği tek şey varsa, o da teslim olma-ktı. Sekbanları ve sarayında kalan kırkaskerleriyle, en az kırkasker saat için da-yanabilir. O vakte kadar eğer hiç bir taraftan imdad yetişmezse.

Alemdar, bu son ihtimali de düşün-memiş değildi. Fakat, şimdilik bu ka-rarından kimsesi haberdar etmiyordu. Biraz sonra, yanına bir miktar cepa-ne ve silâh alarak mahzene inen mer-diveinin sahanlıklarında göründü. Bu sa-

hanlığın altında, Vezir hazinesi olarak kullanılan birbirine geçme taş odalar vardı. Bu odalardan birine girdi. Harem halkı da sessizce ağlaşıp efendilerini takip ettiler.

(Arkası var)

Köse Musa Paşanın kabri İzmirde

İzmir Şehir Meclisi Daimî Encümen azasından Muzaffer Özgen imzasıyla bir mektub aldım. Alemdar teftişasını al-ka ile okuduktan bahale hakkımızda tevecühkâr bir lisan kulanın sayın okuyucumuz, mektubuna, teftikada adı geçen Sadaret kaymakamı Köse Musa Paşanın İzmirde Sarmışaklı mezarlığın-da ele geçen mezar taşının yukarıda gö-rüldüğü resmini de terfik etmiş. Mezar taşının üzerinde şu ibare vardır: «Sa-bika rikâbı hümayun kaymakamı mer-hum ve mağfur elmuhtâk ilâ rabbihil-gafur Esseyyid Musa Paşa Hazretleri-nin ruhu için... Sene 1223».

Muzaffer Özgen, bu mezar taşının Kö-se Musa Paşaya aidiyeti çok muhtemel olduğunu kaydederek, o devre ad ta-rihi kıyafetlerin tesbiti cihetinden fay-da olacağı mülahazasıyla taşın İzmir müzesine nakledildiğini haber veriyor.

Yalnız bir nokta karamizli tereddide düşürmektedir: Köse Musa Paşa, İz-mirde sürgün ve bir müddet sonra da, orada idam edilmişse de, kabrinin inçin-den çıkarılan cesedi, başız olması lâ-zım gelirken, kafatası mezarının inçin-de bulunmuştu.

Karimiz soruyor: «Acaba, Köse Mu-sa Paşa, İzmirde idam edildikten sonra, kellesi, İstanbula gönderilmiş midir? Eğer gönderilmişse, bu kafatasının bir başkasına aid olması da akla gelebilir».

Ben, şahsan karıştırdığım tarih kitab-larında Köse Musa Paşanın İzmirde id-am edildikten sonra, kellesinin İstanbula getirilip emsali gibi «senki ibret-i teşhir edildiğine dair bir kayda rast-layamadım. Binaenaleyh aksi zühur e-dinceye kadar, İzmir müzesinde bulunan mezar taşının Köse Musa Paşaya aid ol-duğunu kabul etmek doğru olur kana-atindeyim.

Karimizde, ihtiyar ettiği zahmet ve gösterdiği alâkadan dolayı teşekkür e-derim. — S. G.

Hapisanenin merdivenlerinden ağır ağır indi. Bu taş duvarlara gömülü kale mazgallarını andıran pencereleri-nin demir parmaklıklarına alını da-yayarak geçirdiği günleri hatırladı. Ara-yerden göze çarpan Marmarın uzak-larında aradığı hayalleri artık kavuş-tuğunu zannedyordu. İçinde öyle bir sevinç vardı. Bilinmez bir acı da yü-reğini esiyordu. Arkasına bakmaktan korkarak deniz kenarına giden yolu tutuyordu.

Hapisanede on bir ay kalmıştı. Gece-leri içlenmiş, gündüzleri gözyaşı dök-müşü. Bu taş yapının rutubetli havası bütün mafsallarını küşendirmiş gibiydi. Adımları o kadar hareketli, oynaş-ger-leri o derece ağırlıydı. Düşmek için ufak adımı atıyor, çarpmanın için asarsa başını kaldırıp ilerleye bakıyor-du. Elbisininin tüyleri dökülmüş, yaka-sı sıyah yağdan bir iz yapmış, pan-tolonunun dizleri çukmuş, gerisi delinmiş-ti. Arkası sükût pabucunun altından çorabız tabanı taşlara basıyordu. Saçı, sakalı uzamış, birbirine karışmıştı.

Sultanahmed caminin altı köşesini sa-pınca sokak tenhalası. Ceketinin yenile burnunu sildi. Kaldırımın kenarında duran bir ırice taşın üzerine kendini buraktı. Kaldırımlar arasında hiç dur-madan koşuşun, öteberi taşıyan karu-cıların vardı. Kendini bunlara daldır-dı. Kim bilir neler düşünüyordu. Hava ya-ğış yapış serinliyordu. Ara sıra güneş-gi kapak gibi olan bulutlar yağmuru haberdarlıyordu. Uzun zaman böyle ha-reketsiz kaldı.

Bir ara öünde madenî bir ses duy-du. Üçkerer kendine geldi. Etrafına ba-kındı. Birtakım adım ileride bir kadın

Doğru değil mi?

Yaş ve kuru sebzelerle yemilere dair

İstanbuldaki Flat Murakabe komisyonu bürosu peynir ve et içinde enerjik davranışları için pekâlâ muvaffak oldu. Hiç bir bakkalda narhtan fazla flatla peynir satılmıyor, hiç bir kasabdan bürünün tayınlı et alan yok. Çünkü aksi harekete cür'et edenler derhal mahkemeye veriliyor. İylik oldukları cezaya çarşıyor-lar.

Yaş ve kuru sebzelerle yemilş de muhakkak ki et ve peynir kadar halkın esaslı gıdasını teşkil eden maddelerdir ve itiraf etmeli ki yaş ve kuru sebzelerle yemilşlerin flatları bugün normalin çok fev-kindedir.

Flatlardaki bu dalgalanma ek-seriya sermaye ve nakliye ücret-lerinin artmasından ziyade gü-nün varyetene tabii olmaktadır. Binaenaleyh Flat Murakabe ko-misyonunun İstanbul bürosunun kuru ve yaş sebze ile yemilş me-selesini de tipki peynir ve et gibi esaslı şekilde ele alarak onları satan esnaf hakkında da muay-yen bir kâr nispeti tespit etmesi vatandaşları, satıcıların kesesini doldurmak uğruna nahak yere zarar görmekten kurtaracaktır, diyoruz.

Doğru değil mi?

İKTİSAD

Almanya yapılacak ihracat

Almanya ile aramızdaki hususî ticaret anlaşması mucibince Al-manya yapılacak tuzlu ve taze balık, peynir, keten elyafı ve yonca tohumu ihracatı için Ticaret Vekâ-letinden emir gelmiştir. İhracat ta-cirleri bu maddeleri aralarında tev-zil edecek ve bundan sonra ihracat yapacaktır. Tevzilat 1938 - 39 ve 40 seneleri zarfında bu firmaların Almanya yaptıkları ihracat mik-tarı esas tutulacaktır.

Gümrük varidatı

İstanbul gümrüklerinin ikinci-kânunda varidatı 2.800.000 lira ol-muştur. Subatta gelir 2.900.000 liraya çıkmıştır. Mart ayında ise 2.350.000 liralık varidat temin olmuştur. Bu ayın ilk haftasında varidatta bir artma görülmektedir. Bu bir haftada İstanbul gümrükleri geliri 940.000 liradır.

Dünkü ihracat

Dün şehrimizde 1.200.000 liralık ihracat yapılmıştır. Bunun bir mül-yon liralık kısmını İngiltereye satılmış olan tiftik partisi tutmakta-dır. Bundan maada ehemmiyetli miktarda erik pöstüli ihrac olun-muştur.

İthalât ve ihracat ofisinde

Yeni İthalât ve İhracat Ofisi u-mum müdürü Ahmed Cemil dün Mintaka Ticaret müdürlüğünde of-is teşkilâtının hazırlıkları meş-gul olmuştur. Ofis kadrosu tekem-mül etmektedir. İkinci umum mü-dür muaviniğine eski ticaret ataşe-lerinden Amerikan Koleji muallim-lerinden Muzaffer tayin olmuştur.

Altın fiatları

Altın fiatlarında dün hafif tene-z-zil görülmüştür. Bir Resadiye altı-nı 2535 ve külce altının gramı 338 kurustan muamele görmüştür.

İzmir limanından yapılan ihracat

İzmir (Hususî) — Mart ayında il-manımızdan 17.416.727 kilo ağır -ında 5.908.417 liralık ihracat ya-pılmıştır. Geçen yılın ihracatı 4 mil-yon 353.992 liralık ve 28.254.043 ki-lo idi.

941 ikincikânunun 123.326 lira kıymetinde 137.231 kiloluk, şubatın-da da 263.271 lira kıymetinde 2 mil-yon 876.142 kilo şikletinde ihracat yapıldığı tespit edilmiştir.

Küçük hikâye

Yağmur yağıyor

Leman Ahiskal

gidiyordu. Öünde, bu kadının bırak-tığı bir on kurşuluk vardı. Bir kadına, bir de paraya baktı. İki düşünce ara-sında bocaladı. Sadaka bekliyordu ama, midesi boştı... Hem de bombos-yu. Açık fena bir şeydi. Anlatılmaz ki... Aç kalkanlar bunu iyi bilirler. Kendini yoldaki. Yerinden kalkmak için sol el-inin ayasını dizine dayadı. Güç halle doğruydü. Köpekdi köfçeyce kadın sür-ükledi. On kurşu yüz dirhem ek-mekle yedi tane kette verdiler... Bun-ların hepsini dört lokmada yuttu. Üs-üşte üç bardak terkos suyu içti. Mi-desinin adamakıllı şişirdi. Ağzını elinin tersiyle temizledi. Köfçeyden çıkarken adamlarını canlı attıyordu... Deniz ke-çirine kadar etrafına bakınmadan yü-rüdü. Artık dizleri titremiyordu. Ak-samın alacaklı bismişti. Hafif bir de yağmur vardı. Bizzanstan kalma ka-lın taş duvarların oyuklarından birine oturdu. Arkasını sıvı taşlara dayadı. İslanmak için kurtulmuş gibiydi. Eleri-ni eli yanına geçirdi. Bulduğu ufak çakıl tanelerini denize atmağa koyul-du. Çıkan sesleri dalarak oyalanıyo-du.

Yağmur yağıyor, dalgaların gırıl-tıları iştiliyordu. Başka ses yoktu. El-lerinin ayaklarını dizleri dibine ve otu-rduğu taşlara dayadı. Doğrudu. Kalk-mak ister gibi dükkü. Gözleri bulut-lara saplandı. Yüreğinde bir çarpın, vicdanında bir haykırış vardı.

Karagümrük cinayeti

Sandalyeci Sadetti-nin muhakemesine dün başlandı

Üç gece evvel Karagümrük civarında sarhoşluk neticesi Sadullah isiminde biri, arkadaş Abdullah bığakla ağır surette yaralanmış, Abdullah sür'atle tedavi altına alınmışsa da biraz sonra ölmüş-tü. Dün birinci ağır cezada bu cinmeye-kim muhakemesine başlanmıştır. Katil, Ba-latta oturmakta ve Mercanda küçük Yeni handa sandalyeci atelyonun imalâthanesinde çalışmaktadır.

Sadullah dün vak'ayı şöyle anlatmış-tır:

«Cumartesi akşamı geç vakte ka-dar çalımış. Saat 19.30 da işi paydos ettikten sonra Yusuf, Abdullah, Receb ve ben Beyazda çıktık ve saat 23 e ka-dar bir şarabı dükkânında yediler bardak şarab içtik. Beyazdân Sarâh-hanebaşına geldik. Orada da bir şarabı dükkânına uğradık. Ben Abdullahla be-raber şarabıdan çıktık. Receb ile Yusuf orada kaldılar. Atikalıpaşa tramvay cad-desine geldik. Burada birbirimizden ay-rılacakmış. Receb ile Yusuf da bize ye-rleştiler. Bu sırada o civardaki Aysu al-nemasi paydos olmuştu. Sinemadan bi-zim gibi sarhoş beş kişi çıktı. Bunların arasında uzun boylu birisi, hiç bir se-beb yokken Receb'in yakasına yapıştı ve bir çelme ile altına aldı. Ayırmak is-tedim, fakat teşebbüsüm fayda vermedi. Bu sırada uzunboylu elini arka cebine attı. Tabanca çıkarcasından korktum ve bığakla sarıldım. Birbirimize girmiş bir vaziyette idik ki «Ah vuruldum» diye bir bağırma oldu. Ben uzunboyluyu sarhoşlukla vurdum zannederek kaş-mağa başladım. Halbuki sonra öğren-dim, arkadaşım Abdullah vurulmuş.

Halbuki Sadullahın polisteki ifadesi-le bu ifade birbirine uymuyordu.

Şahid olarak dinlenen Sadullah di-ğer arkadaşları da aşağı yukarı aynı ifadeleri tekrar etmişler, fakat Abdulla-hın ne suretle vurulduğunu görmedikle-rini söylemişlerdir.

Muhakeme, diğer şahidlerin dinlen-mesi için talik edilmiştir.

SEHİR ISLARI

Belediye memurluğu için imtahan

Nisanın onunda İstanbul Beledi-yesinde memurluk için bir imtahan açılmıştır. Bu imtahana orta mek-teb ve lise mezunları iştirak edeceklerdir. Evvelce bu kabil imtahana girmek üzere yüzlerce müracaat va-ki iken bu defa ancak sekiz kişi müracaat etmiştir.

Taşla yaraldı

Kadın yüzünden araları açık bu-lunan Hüseyin ve Mustafa adların-da iki arkadaş, dün Cibalide birbiri-lerine tesadüf ederek yeniden bu meseleyi tazeliyerek kavgaya tutu-smuşlardır. Bu sırada Hüseyin eline geçirdiği bir taşla Mustafayı başın-dan ağırca yaralamıştır. Hüseyin yakalanmış, Mustafa Cerrahpaşa hastanesinde tedavi altına alın-mıştır.

Kör bir kız otomobil altında kaldı

Soför Muradın idaresindeki 2651 numaralı otomobil, Beyoğlu Hamal-başı caddesinden geçerken Kasım-paşa'da oturan Halil kızını Âna Hü-sniyye çarparak yaralanmasına se-bebiyet vermiştir. Suçu sofor ya-kalanmış, Hüsnüye Beyoğlu hasta-hanesinde tedavi altına alınmıştır.

Orman umum müdürü İzmir'e gitti

Bir müddettenberi şehrimizde bu-lunan Orman umum müdürü Fahrî, tetkiklerini bitirerek izmire hare-ket etmiştir. Orada da orman işle-tmelerine aid incelemelerde bu'ın-duktan sonra Ankara'ya dönecektir.

Avrupa trenleri işleiyor

Balkanlarda harb vaziyeti dolay-sıyla Avrupa trenleri kaldırılmıştır.

Fahreddin Kerim konferansı

Profesör Fahreddin Kerim Gökyâ-dı Eminönü Parti binasında kalabalık bir dinleyici kütlesi önünde «Bugünkü dün-ya vaziyeti karşısında Türkiye» mev-zulu bir konferans vermiştir.

Hatib, sözlerine, bize şu karışık vaziy-ette millî emniyet içerisinde yaşamayı temin eden millî orduya minnet ve şük-ranlarımızı arzla başlamış; bundan iki yıl evvel Cumhuriyet hükûmetinin mil-lîletarası vaziyetini nazarı dikkate ala-

İkinci tren kazası

İzmir (Hususî) — 1327 numaralı katar, Bayındırda 73 üncü kilomet-re Karahallı köyünde 18 yaşında Mehmed Kirazı çarpmış ve ağır su-rette yaralanmasına sebebiyet ver-miştir. Hâdisa tahkik edilmektedir.

Bundan başka Afyondan gelmekte olan 1106 numaralı katar da gece saat 24 sularında Karşıyakanın Çiil İstasyonuna 100 metre mesafede Ki- lic köyünde Karasömanoğlu Hasa-nı arabasına çarptırması, arabayı 30 metre sürüklemiş. Fakat ma- kinist sürati kesmeğe muvaffak ol- duğu için ne arabacıya, ne de ara- baya bir şey olmuştur. Ancak, ara- bacının aklını oynattığı anlaşılmış-tır.

Fahreddin Kerim konferansı

Profesör Fahreddin Kerim Gökyâ-dı Eminönü Parti binasında kalabalık bir dinleyici kütlesi önünde «Bugünkü dün-ya vaziyeti karşısında Türkiye» mev-zulu bir konferans vermiştir.

Hatib, sözlerine, bize şu karışık vaziy-ette millî emniyet içerisinde yaşamayı temin eden millî orduya minnet ve şük-ranlarımızı arzla başlamış; bundan iki yıl evvel Cumhuriyet hükûmetinin mil-lîletarası vaziyetini nazarı dikkate ala-

Fahreddin Kerim konferansı

Profesör Fahreddin Kerim Gökyâ-dı Eminönü Parti binasında kalabalık bir dinleyici kütlesi önünde «Bugünkü dün-ya vaziyeti karşısında Türkiye» mev-zulu bir konferans vermiştir.

Hatib, sözlerine, bize şu karışık vaziy-ette millî emniyet içerisinde yaşamayı temin eden millî orduya minnet ve şük-ranlarımızı arzla başlamış; bundan iki yıl evvel Cumhuriyet hükûmetinin mil-lîletarası vaziyetini nazarı dikkate ala-

Fahreddin Kerim konferansı

Profesör Fahreddin Kerim Gökyâ-dı Eminönü Parti binasında kalabalık bir dinleyici kütlesi önünde «Bugünkü dün-ya vaziyeti karşısında Türkiye» mev-zulu bir konferans vermiştir.

Hatib, sözlerine, bize şu karışık vaziy-ette millî emniyet içerisinde yaşamayı temin eden millî orduya minnet ve şük-ranlarımızı arzla başlamış; bundan iki yıl evvel Cumhuriyet hükûmetinin mil-lîletarası vaziyetini nazarı dikkate ala-

Fahreddin Kerim konferansı

Profesör Fahreddin Kerim Gökyâ-dı Eminönü Parti binasında kalabalık bir dinleyici kütlesi önünde «Bugünkü dün-ya vaziyeti karşısında Türkiye» mev-zulu bir konferans vermiştir.

Hatib, sözlerine, bize şu karışık vaziy-ette millî emniyet içerisinde yaşamayı temin eden millî orduya minnet ve şük-ranlarımızı arzla başlamış; bundan iki yıl evvel Cumhuriyet hükûmetinin mil-lîletarası vaziyetini nazarı dikkate ala-

Fahreddin Kerim konferansı

Profesör Fahreddin Kerim Gökyâ-dı Eminönü Parti binasında kalabalık bir dinleyici kütlesi önünde «Bugünkü dün-ya vaziyeti karşısında Türkiye» mev-zulu bir konferans vermiştir.

Hatib, sözlerine, bize şu karışık vaziy-ette millî emniyet içerisinde yaşamayı temin eden millî orduya minnet ve şük-ranlarımızı arzla başlamış; bundan iki yıl evvel Cumhuriyet hükûmetinin mil-lîletarası vaziyetini nazarı dikkate ala-

Fahreddin Kerim konferansı

Profesör Fahreddin Kerim Gökyâ-dı Eminönü Parti binasında kalabalık bir dinleyici kütlesi önünde «Bugünkü dün-ya vaziyeti karşısında Türkiye» mev-zulu bir konferans vermiştir.

Hatib, sözlerine, bize şu karışık vaziy-ette millî emniyet içerisinde yaşamayı temin eden millî orduya minnet ve şük-ranlarımızı arzla başlamış; bundan iki yıl evvel Cumhuriyet hükûmetinin mil-lîletarası vaziyetini nazarı dikkate ala-

Fahreddin Kerim konferansı

Profesör Fahreddin Kerim Gökyâ-dı Eminönü Parti binasında kalabalık bir dinleyici kütlesi önünde «Bugünkü dün-ya vaziyeti karşısında Türkiye» mev-zulu bir konferans vermiştir.

Hatib, sözlerine, bize şu karışık vaziy-ette millî emniyet içerisinde yaşamayı temin eden millî orduya minnet ve şük-ranlarımızı arzla başlamış; bundan iki yıl evvel Cumhuriyet hükûmetinin mil-lîletarası vaziyetini nazarı dikkate ala-

Fahreddin Kerim konferansı

Profesör Fahreddin Kerim Gökyâ-dı Eminönü Parti binasında kalabalık bir dinleyici kütlesi önünde «Bugünkü dün-ya vaziyeti karşısında Türkiye» mev-zulu bir konferans vermiştir.

Hatib, sözlerine, bize şu karışık vaziy-ette millî emniyet içerisinde yaşamayı temin eden millî orduya minnet ve şük-ranlarımızı arzla başlamış; bundan iki yıl evvel Cumhuriyet hükûmetinin mil-lîletarası vaziyetini nazarı dikkate ala-

Şehir ve Memleket Haberleri

Dün birçok mazbata- lar kabul edildi

İstanbul Şehir Meclisi dün Vali ve Belediye Reisi Lütî Kırda'n başkan-lığında toplanmıştır.

Elektrik ve Tramvay idaresinde bu-lundurulacak Belediye murakabaların vazifeleri hakkındaki talimatname, Su-lar idaresinin alım ve satımına aid ta-limatname, yağ izabe yerleri ve gazoz imalâthaneleri hakkında zabıta beledi-yeye komisyon mazbatası, iş macunu, tu-valet levazımı ve gıda maddeleri bulu-nan tüpler hakkında zabıta belediye komisyonu mazbatası kabul edilerek pansiyonlu ilk okullarda vilâyet hesa-bına okutulacak talebinin sureti kabulü hakkındaki talimatname hakkında mü-lkiye ve maîrif encümenleri mazbatası okunmuştur.

Talimatnamenin «pansiyonlu ilk oku-lara vilâyet hesabına aşağıda yazılı şartları haiz olan ve vilâyet hududu da-hilinde doğmuş bulunan çocuklar kabul olunur» tarzındaki birinci maddesine azadan Halil Hilmi Uyguner (İzraz ederek İstanbulda doğmuş kaydının kaldırılma-sını istemiştir. Maarif müdürü Tevfik Kut bu kayıt kaldırıldığı takdirde di-ğer vilâyetlerde bu kabil mektepler ol-madığı için İstanbulda müthiş bir talebe akınını başlatacağını söylemiştir.

Azadan Halid Yaşaroğlu aynı müta-leseyi yürüterek parayı İstanbul halkını vermiş olması dolayısıyla esasen kadrosu az olan bu mektebe İstanbulda doğmuş çocukların kabulü muvafık olacağı beyan etmiştir.

Halil Hilmi Uyguner cevap vererek İstanbul vilâyetine veya belediyesine para verenerinin münhasıran İstanbulda doğanlar olmayıp İstanbulda oturanlar olduğunu söylemiştir.

Nihayet teklifler reye konulmuş, fakat netice alınmadığından bu defa azadan Sadı Özdenin yeni bir teklifi üze-rine madde İstanbul vilâyetinde ikamet edenler ve İstanbul nüfusuna mukay-yet olanlar şeklinde tadil edilerek ka-bul olmuştur.

İki tren kazası

İzmir (Hususî) — 1327 numaralı katar, Bayındırda 73 üncü kilomet-re Karahallı köyünde 18 yaşında Mehmed Kirazı çarpmış ve ağır su-rette yaralanmasına sebebiyet ver-miştir. Hâdisa tahkik edilmektedir.

Bundan başka Afyondan gelmekte olan 1106 numaralı katar da gece saat 24 sularında Karşıyakanın Çiil İstasyonuna 100 metre mesafede Ki- lic köyünde Karasömanoğlu Hasa-nı arabasına çarptırması, arabayı 30 metre sürüklemiş. Fakat ma- kinist sürati kesmeğe muvaffak ol- duğu için ne arabacıya, ne de ara- baya bir şey olmuştur. Ancak, ara- bacının aklını oynattığı anlaşılmış-tır.

Fahreddin Kerim konferansı

Profesör Fahreddin Kerim Gökyâ-dı Eminönü Parti binasında kalabalık bir dinleyici kütlesi önünde «Bugünkü dün-ya vaziyeti karşısında Türkiye» mev-zulu bir konferans vermiştir.

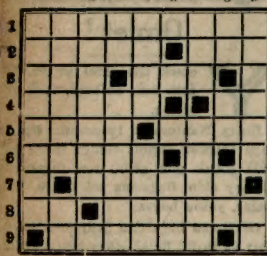
Hatib, sözlerine, bize şu karışık vaziy-ette millî emniyet içerisinde yaşamayı temin eden millî orduya minnet ve şük-ranlarımızı arzla başlamış; bundan iki yıl evvel Cumhuriyet hükûmetinin mil-lîletarası vaziyetini nazarı dikkate ala-

Fahreddin Kerim konferansı

Profesör Fahreddin Kerim Gökyâ-dı

BULMACA

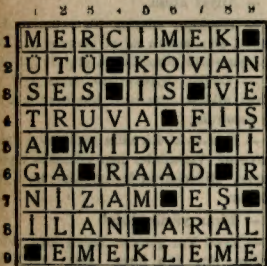
Soldan sağa:

1 — Utanmazcasına. 2 — Mükrebir edat, ilisli mevcud. 3 — Bir emir, bir kavim. 4 — Örlümüş bir kap, insan yuvası. 5 — Yoktan meydana çıkarma, ev. 6 — Emevî halifelerinden. 7 — Kıpazeler (ceval). 8 — Bir harfin okunuşu, ters çevrilseniz 'gemiler' olur (ceval). 9 — Sanki.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Duygular (ceval). 2 — Baş kaldıran kraliçe (iki kelime), parça. 3 — Serinlik verir. 4 — İsim, bir vilayettir. 5 — Kati, alacaklı. 6 — Şüpheli benzer. 7 — İlahe, bayram, ondan sonra gelir. 8 — Sifat edatı, genişlik, bir edatın kısaltılmışı. 9 — Düşmanlık, nota.

Evvelde bulmacanın halledilmiş şekli

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Emlinönü Askerlik şubesinde: Yedek lezavım teğmeni Hasan Fehmi oğlu Mümtaz Fehmi 329 Rize (48721), yedek ezacı teğmeni Hakkı oğlu Mehmed Bekir 318 Sıltav 37342, yedek piyade astemmeni Nedim oğlu Ali Rıza Barkut (30630) un kayıtları tetkik edilmek üzere acele şubeye müracaatları ilân olunur.

Beyoğlu Yerli Askerlik şubesinde: Bursalı Receb oğlu Hakkı 322 do. 30mlu san'atı demirci er, piyade er Ahmed oğlu 327 do. 30mlu Tahir san'atı elektrikçi, er Veli oğlu 330 do. 30mlu Sefer san'atı elektrikçi.

Yukarıda adı geçen erlerin kayıtları tetkik edilmek üzere acele şubeye müracaatları ilân olunur.

Yurd yavrularına yardım

Yirmilinci yılını idare eden Çocuk Esirgeme kurumu yirmi senede 3.460.990 çocuğa muhtelif yardımlarda bulundu. Bu önemli yurd davasında yardımların çoğalmasında yurdda sağlan ve güzürüz bir nüfus meydana getirmek için Çocuk Esirgeme kurumuna üye olmanızı saygı ile diler.

Darüşşafakanın 68 inci yıldönümü

Memleket maarif sahasında büyük hizmetler ifa etmiş kıymetli irfan müessesemiz Darüşşafakanın 68 inci yıldönümü 13/4/941 pazar günü zengin bir programla kutlanacak. Merasime saat 10 da başlanıp öğle vakti fasulye, pilav ve çöplü tuzum hoşafından ibaret ananevi yemek hep beraber yenerek saat 18 de nihayet verilecektir. Şehrimiz büyüklerinin ve matbuat müntesiplerinin davetli bulundukları bu yıldönümüne bütün Darüşşafakalılar davetli bulunmaktadırlar.

Konferans

Beyoğlu Halkevinden: 1 — 10/4/941 perembe günü saat 18 de Evimizin Tepebaşındaki merkez binasında Konservatör müdürü Yusuf Ziya Demirel tarafından (Türk halkiyatı üzerinde tetkikler) mevzuunda mühim bir konferans verilecektir. 2 — Konferansı müteakib Halkevimiz triyosu tarafından konser verilecektir. 3 — Herkes gelebilir.

Hayalinde çocukluğunun korkuncu bir hatırası canlandı. Anneannesinin arabasını, bir gün jandarmaların arasında elleri kelepeli olarak götürülürken gördü. Adamın üstü, başı toz, toprak içindeydi. Yüzünde kurumuş kan lekeleri vardı. Bu manzara onu ürkütürdü, anneannesine sokulark, bu adamı niçin böyle götürdüklerini sormuştu. Aldığı cevabın mana ve mefhumunu o zaman pek iyi anlayamamıştı. Anneanesi, arabasının bir adamı öldürdüğünü ve üzerindeki paraları çaldığını, şimdi de hükümetin onu ölüme cezalandıracağını söylemişti. O gece sabaha kadar uyumaması ve gündüz gördüğü manzara gözünün önünden kaybolmamıştı. Şimdi, Olga'ya bakarken o katli arabasını hatırlıyor ve meçhul bir korkunun tıylerini diken diken kıldığını hissediyordu.

Olga, hâlâ Miett'in yüzüne bakmıyor, gözlerini halının bir noktasına dikmiş, hareketsiz duruyordu. Gayet sakin görünmesine rağmen, içinden kan ağıladığı seziliyordu. Kendini bu koca dünyaya yavaş yavaş hissediyordu. O, biraz evvelki itirafını yaparak, Miett'in tehlikeli yerinden fırlayarak yanına koşacağını ve kendisini kucağına alarak derdine ortak olacağını imd etmişti. Feriyan ruhunun, bu anda ihtiva duyduğu şefkat ve teselliyi Miett'ten bulacağını sanmıştı.

Fakat Miett yerinden bile kıpırdamıyordu. Sanki taş kesilmişti.

Böylece dakikalar geçti. Odanın içinde insanın sınırlarını harab eden bir sessizlik vardı. Miett hafifçe kımtıladı. Olga'nın kalbi bir saniye sevince dolmuştu. Arkadaşının nihayet onu anladığına ve kendisini teselliye koşacağını zahir oldu. Fakat, bu sevinç pek çabuk, daha derin bir ye'se inikilab etti. Miett, hummalı bir faaliyetle elindeki danteli işlemeğe koyuldu.

Olga'nın dudakları sessizce hareket etti. Kendi kendine bir şeyler söyledi. Gözlerini bir saniye Miett'in yüzüne dikti. Bu anda, ruhlarının ebediyen birbirlerinden ayrıldığını hissetti. Sırtını Miett'e açmış bulduğuna pişman oldu.

Miett'in, hayatta tamamen teerrübsiz ve bilsiz bir başka şerait altında yetişmiş bir kız olduğunu ve kendisinin bir zaman anlayamayacağı bilmesi ilâzımı şimdiye kadar muhafaza edebildiği şükûkkanlılığını ve sükûnetini hucbederek, burada, Miett'in önünde huc-kıra hukura aklamaktan korktu.

Bütün gayretini topluyarak, şabına hâkim olmağa çalıştı. Başı uşulduyur, alksamızı geçirdiği macerayı en küçük tefferrüatına kadar tekrar hayalinde yaşıyordu.

Emlir'in nefesleri mütemadiyen kulaqlarında çinliyordu. Miett'in karısında bilsiz bir acınacak hale düşmemek için kendini zorladı ve mağrur bir tebessümle arkadaşını süzmeğe başladı.

Miett, yavaş yavaş kendine geliyor-du. Fakat, el'in bir söz söylemeğe ce-

ALKAZAR

Sineması Bugün

Matinelere İtibaren

Büyük Şeref Haftası

Tüyler ürpertici maceralar... Korkunç ve heyecanlı sahnelerle dolu senenin en büyük hissi maceralar sinema romanı

ZINDAN FIRARİLERİ

JACKIE COOPER - VICTOR MAC LAGLAN

Hapisanelerin korkunç hayatını... Zindanların esrarengiz iç yüzünü... Mahkûmiyetten hürriyete doğru... Arkadaşlık - Vefakârlık - Vicdan mücadelesi - Masumiyetin zaferi, Her metresi, her sahnesi baştan başa heyecanlarla dolu hakiki hayattan alınmış büyük, hissi sinema romanı.

KAMERA Dİ KOMERÇYO
İtalyana Dİ İstanbul
CEMIYETİ

Hakiki ve adil azalarının heyeti umumiye içtimalının 22 nisan salı günü saat 17 de Tepebaşında, Meşrutiyet caddesi 161 numarada kâin Roma kulübü salonlarında yapıla- cağını ve aşağıdaki mevaddın tet- kiki edileceğini ilân eder:

Ruzname

A — Evvelki heyeti umumiye za- tının kıraat ve kobulü.
B — Cemiyet işleri hakkında re- isin raporu.
C — Cemiyet nizamnamesinin de- ğışimleri.

D — 1949 yılı için mali rapor ve murakıbların raporu. 1941 senesi için bütçe teklifi.
E — Murakıbların tayini.

NOT: Nizamnamenin 13 üncü maddesi mucibince faal ve mülahaz azaların 1/4 ü toplantıda hazır bulundukça takdirde heyeti umumiye içtimalı kanunen yapılabilir. Bu a- ded mevcut olmadıkça takdirde, he- yeti umumiye 25 nisan cuma günü aynı saatte tekrar içtimala davet e- dilir ve hazır bulunanların sayısı ne olursa olsun toplantı muteber sayılır.

TÜRK MADENCİLİK

Anonim şirketinden:

19 mart 1941 tarihinde toplantıya çağırılmış olan hissedarların yıllık umumî heyeti kanunî nisab hasıl olmadıktan inikad edemediği i- çin esas mukavelelerin 26 inci m- ddesi hükmüne tevfiakan ikinci defa olarak içtimala davet olunurlar. Asaleten ve vekâleten elli hisseye sahip hissedarların 19 nisan 1941 tarihine musadif cumartesi günü saat 10 da Galatada Güneş hanın- da birinci katta yapılacak işbu top- lantıya iştirakleri rica olunur.

Ruznamei müzakerat

1 — İdare meclisi ve murakib ra- raporlarının okunması.
2 — 940 senesine aid mevcudat det- terleriyle bilânço ve kâr ve zarar he- sablarının tetkik ve tasdik ve idare meclisi müdürlerin ibrası.
3 — İdare meclisine aza intihabı.
4 — 1941 senesi için murakib, in- tihab ve tahsisatının tayini.

Meclis idare

MARMARA'da

Küçük

ŞİRLEY'in

Büyükleri de hayran bırak- tığı son harikası ve en büyük filmi:

MAVİ KUŞ

Baştanbaza renkli

AYRICA:

SEZAR ROMEO

nun hiç bir zaman hatıralardan silinmeyecek

HAYDUD

AŞKI

Matinelere İtibaren

BAŞLADI!

Alemdar - Millî

Bugün:

JOAN KRAWFORD

ve

CLARK GABLE

nin dünyaya hayret ve

dehşet veren:

MAHKÜMLAR

GEMİSİ

Ayrıca:

Cihanın her tarafında şöretli

asırlarca yaşamış meşhur

Operanın filmi

TRAVYATA

BAŞLADI!

BİNNAZ

Manzum trajedi

Yazan:

Yusuf Ziya Ortaç

Hece vezinli ve bugünkü gü- zel, temiz türkçenin ilk terasidir.

Lâle devrinde geçen heyecanlı bir aşk ve ihtiras sahnesi, bütün gü- zelliği bu eserde canlandırıl- mıştır.

Fiat 30 kuruş

Anahk şerefının bir abidesi:

ANA İSTIRABI PAUL

HORBIGER

Bugün Beşiktaş SUAD PARK Sinemasında

İstanbul Belediyesi ilânları

Keşif bedeli ilk teminat

1695,38 127,15 Suadiyede eski Köseleci sokakının makadam işe

olarak inşası.

2594,72 194,60 Darülacele müessesesinde helâ inşaatı.

Keşif bedelleriyle teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı ek- siltmeye konulmuştur. Keşif ve sarfemalar Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü ka- ledinde görülebilir. İhale 24/4/941 perembe günü saat 14 de Daimî Encümen- de yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları, ihale tarihinden 8 gün evvel Belediye Fen İşleri Müdürlüğüne müracaatla alacakları fennî eh- liyet ve 941 yılına aid Ticaret Odası vesikaları ile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümen- de bulunmaları.

(2793)

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

BU AKŞAM

MELEK

Sinemasında

MUKADDES VAZİFE

BÜYÜK BİR AŞKIN KAHRAMANI...

KUDSİ BİR VAZİFENİN KURBANLI...

Hatırası asla unutulmayacak bir şaheser...

Baş rollerde:

LEVY AYRES - LYNN HARVEY -

LIONEL BARRYMORE

İlâve olarak: En son gelen FOX DÜNYA ve HARB habadisi

DİKKAT: Numaralı koltukların erkenden alınması rica olunur. Tel: 40868

Yıldızlar yıldızı G R E T A G A R B O

Dâhi Resijör: ERNST LUBITSCH'in idaresinde

LADAM O KAMELYA dan sonra MELVYN DOUGLAS'la beraber çevirdiği yegâne filmi

GÜLMEYEN KADIN

TÜRKÇE Sözlü emsalsiz san'at şaheserinde GÜLECEKTİR.

Bütün İstanbul halkını koşturacak müsterna ve büyük film

YARIN AKŞAM SARAY sinemasında

Yerler bugünden tedarik edilebilir.

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

Beyoğlu HALIK Sineması bugün

Matine 11 de gece 8 de

1 — Tarzan kaçıyor (Türkçe)

2 — Manuella (Doroti Lamur)

3 — Renkli Miki

RADYO

Bu günkü program

Bu günkü program	
8.00 Program	18.45 Çocuk saati
8.03 Haberler	19.15 Müzik
8.18 Müzik (Pl.)	19.30 Haberler
8.45 Yemek listesi	19.45 Konuşma
★	19.50 Şarkılar
12.30 Program	20.15 Rad. gazetesi
12.33 Şarkılar	20.45 Mimar Sinan töreni
12.50 Haberler	21.00 Müzik
13.05 Türküler	21.15 Konuşma
13.20 Orkestra	21.30 Müzik
★	21.45 Bando
18.00 Program	22.30 Haberler
18.03 Müzik (Pl.)	22.45 Caz (Pl.)
18.30 Konuşma	23.30 Kapanış